

Norrländsk vindindustri i form av vindkraftparken Markbygden 1101 utanför Piteå.
FOTO: MAGNUS HJALMARSON NEIDEMAN/SVD/TT

Gotlänning drömmer inte om ett nytt Norrland

LEDARE

Lars Thomsson (C) får fila på sina visioner om de ska verka lockande. Men det finns större hinder på vägen till framgång för den nya samordnaren för Energiö Gotland.

Vindkraftsamordnare har Lars Thomsson redan tidigare varit. Då med begränsat resultat bland annat på grund av de hinder som funnits för vindkraft på ön, som Försvarsmaktens invändningar och den begränsade kapaciteten för elöverföring mellan Gotland och fastlandet. Men nu sker alltså samordnandet inom det nya treåriga projektet Energiö Gotland, som han intervjuades om i lördagens GA. Det är väl osäkert hur mycket han kan bidra med, mer än entusiasm, för att hjälpa vindkraftprojekt från ambition till verklighet. Men tydligen vill han bli 100 procent framgångsrik:

– Min vision är rätt så enkel: Allt det som nu planeras ska genomföras så att Gotland blir ett nytt Norrland. Det vill säga, vi kommer att ha möjligheter att etablera nya gröna verksamheter, tack vare att vi blir ett väldigt stort överskottsområde med förnybar energi.

Men om stöd från Gotlands allmänhet är en viktig förutsättning för att Lars Thomsson ska bli framgångsrik som bör han nog överväga vad det är för bilder av en utopisk framtid som han håller upp som ett hägrande mål. Den som har sett vidsträckt norrländska vindkraftparker hajar nog till och frågar sig om denna vision verkligen är något att eftersträva. På en ön där det finns starkt och djupt engagemang för att bevara miljöer och kulturlandskap framstår det för många mer som en dystopi än utopi.

Vindkraftplaner utmanar också andra ekonomiska intressen som för fastighetsägare och andra branscher än energiproduktion.

Lars Thomsson lutar sig tungt mot sin egen övertygelse om vindkraft för vätgasproduktion som en given framtid.

– Det här blir början på vätgassamhället, det är dit vi är på väg. Det är det som är nästa stora tekniska språng.

Jo, det är många politiker som har starka övertygelser om hur framtiden ska gestalta sig och vilka tekniska lösningar som är de bästa, som när man tvingade mackar att sälja etanol som nu har mer begränsad efterfrågan än de föreställde sig. De får ofta fel.

Vindkraft till vätgas har det snackats om sedan länge. Än så länge med ytterst begränsade avtryck i verkligheten.

Att så mycket energi går förlorad på vägen från rotorblad till gas är ett avgörande problem. Men tekniken skulle ändå kunna göra vindkraften mer lönsam. I dag är lönsamheten dålig eftersom vindkraften pressar ner elpriserna när den producerar. Elpriserna åker hiss och när vindkraften producerar som bäst är priserna som lägst.

Kan man spara vindel i gasform KAN det löna sig trots energiförlusterna och trots kostnaderna för all den infrastruktur som krävs exempelvis för att lagra gasen. Men Jan Blomgren, professor i tillämpad kärnfysik vid Uppsala universitet, var mycket tydlig med vad han anser om framtiden för vätgas från vindkraft i en intervju som publicerades på denna sida för ungefär ett år sedan:

– Vätgas är ett mycket effektivt sätt att förstöra el. Du använder elen till att dela upp vatten och syre, och sen eldar du vätet i en gasturbin så att du får el. Det förstör 2/3 av elen på vägen. Och det här är ju de teoretiska värdena. I praktiken blir det sämre än så. I verkligheten förstör du nog 4/5 eller mer.

Men oavsett det folkliga stödet eller motståndet, oavsett vindkraftens lönsamhetsproblem och oavsett om vätgasvisionen blir en realitet eller ej så kvarstår ju faktumet att Försvarsmakten gör avgörande invändningar mot många nya vindkraftsprojekt, inte minst på Gotland. Lars Thomsson vill "komma till tals med Försvarsmakten".

Lycka till.

Eller inte.

Mats Linder

Mats.Linder@helagotland.se